Luonnonvarakeskus

Dnro 2409/00 00 02 00/2021

16.9.2021

Asia: U 37/2021 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1380/2013 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse unionin vesille pääsyä koskevista rajoituksista

Eduskunta
Maa- ja metsätalousvaliokunta
mmv@eduskunta.fi

Asiantuntijalausunnon esittäjä: johtava tutkija Ari Leskelä

Luken asiantuntijalausunto

1 Johdanto

Maa- ja metsätalousvaliokunta on pyytänyt Luonnonvarakeskukselta lausuntoa Euroopan komission ehdotuksesta muuttaa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 1380/2013 siltä osin kuin on kyse unionin vesille pääsyä koskevista rajoituksista. Suomen kannalta olennainen muutos on se, että kyseisen asetuksen 5 artiklan kohtaa 2 muutetaan siten, että jäsenvaltioilla säilyy mahdollisuus rajoittaa kalastusta perusviivasta lukien 12 meripeninkulman sisäpuolelle jäävällä alueella vuoden 2032 loppuun asti. Ilman muutosta kyseinen oikeus päättyisi 31.12.2022.

2 Lausunto

Euroopan komission ehdottama muutos tarkoittaisi sitä, että 12 mpk:n rajan sisäpuolisille vesille pääsy jatkuisi nykyisen käytännön mukaisena ainakin vuoden 2032 loppuun asti. Kalastuksen ekologisen kestävyyden osalta Luonnonvarakeskus toteaa, että silakan, kilohailin, turskan ja lohen osalta kalastusta säädellään paitsi kansallisesti myös kalakantakohtaisilla kiintiöillä, ja asetus 1380/2013 vaikuttaa vain siihen, mitä alueita eri valtioiden kalastajat voivat käyttää hyödyntäessään näitä kalakantoja. 12 mpk:n rajan sisällä tapahtuvaa rannikkokalastusta, kuten kuhan, ahvenen ja siian pyyntiä, säädellään kansallisella tasolla. Asetus mahdollistaa sen, että kyseisiä lajeja hyödyntävät käytännössä vain suomalaiset kalastajat. Luonnonvarakeskuksen näkemyksen mukaan kestävää rannikkokalastusta tukeva tiedotus, valvonta ja kalakantojen seuranta sekä siihen liittyvä saalistietojen kerääminen ja kalanäytteiden hankinta vaikeutuisi, mikäli pääsy rannikkovesille vapautuisi. Myös kalastuksen määrä saattaisi lisääntyä, mikä lisäisi kalakantoihin kohdistuvaa pyyntipainetta ja pienentäisi yksikkösaaliita.

Luonnonvarakeskus toteaa, että voimassa olevat säännöt, joilla evätään mahdollisuus luonnonvarojen hyödyntämiseen 12 meripeninkulman alueella jäsenvaltioista, ovat tukeneet pienimuotoisen kestävän kalastuselinkeinon toimintaedellytyksiä ja rannikkoyhteisöjen sosiaalista ja taloudellista kehitystä. Asetuksen I liitteessä on Suomen osalta mainittu, että suomalaisilla kalastusaluksilla on pääsy Ruotsin aluevesille 4-12 merimailin väliselle merialueelle perusviivoista laskettuna. Oikeus kalastaa Ruotsin talousvyöhykkeellä ja aluevesillä on Suomen elintarvikesilakan kalastukselle ja jatkojalostukselle tärkeää ja tukee kotimaisen kalan edistämisohjelman tavoitteita. Vastavuoroisesti Ruotsin kalastusaluksilla on pääsy Suomen aluevesille 4-12 merimailin väliselle merialueelle, lisäksi Ahvenanmaan

maakuntaan kuuluvan Bogskärin ympäröiville aluevesille 3-12 merimailin väliselle merialueelle. Komissio esittää kyseisen asetuksen vesille pääsyä koskevien säännösten jatkamista siten, että sen määräaikaiset poikkeukset jatkuisivat 31.12.2022 jälkeiselle kymmenvuotiskaudelle vuoden 2032 loppuun saakka. Valtioneuvosto kannattaa kirjelmässään komission ehdotuksen hyväksymistä sellaisenaan. Luonnonvarakeskus tukee valtioneuvoston kantaa.

3 Lausunnon tiivistelmä

Luonnonvarakeskuksen näkemyksen mukaan asetuksen voimassaolon jatkaminen edistää kalavarojen kestävää hyödyntämistä Suomen rannikolla ja tukee Suomen kalastuselinkeinoa.

Asiantuntijalausunnon valmistelijat: Johtava tutkija Ari Leskelä, erikoistutkija Pekka Salmi, erikoistutkija Jari Setälä